

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-4-20 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 19-21/313-137
Karar Tarihi : 13.06.2019

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Adem BİRCAN, Ahmet ALGAN,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Şükran KODALAK

B. RAPORTÖRLER : Fatma ATAÇ, Burcu OLGUN, Abdulsamed TÜRLÜ

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Türkiye Garanti Bankası A.Ş.
Levent Nispetiye Mah. Aytar Cad. No:2, 34340
Beşiktaş/İstanbul

(1) **D. DOSYA KONUSU:** Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ile Denizbank A.Ş. arasında akdedilen Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi'ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

(2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 20.05.2019 tarih ve 3378 sayılı giren bildirim üzerine düzenlenen 29.05.2019 tarih ve 2019-4-20/MM sayılı Muafiyet Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

- Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ile Denizbank A.Ş. arasında imzalanan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesi kapsamında olduğu ve bu nedenle anılan Sözleşme'ye 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilemeyeceği,
- Söz konusu Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) uyarınca grup muafiyetinden yararlanamayacağı,
- Bununla birlikte bildirim konu Sözleşme'nin, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten yararlanabileceği

ifade edilmiştir.

G. İNCELEME ve DEĞERLENDİRME

(4) Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ile Denizbank A.Ş. 07.03.2013 tarihinde imzaladıkları ve Kurulun 08.01.2015 tarih ve 15-02/9-7 sayılı kararı ile muafiyet tanınan Sözleşme'yi 01.01.2023 tarihine kadar uzatma kararı almış ve 01.01.2018 tarihinden itibaren yürürlükte olmak üzere 17.10.2018 tarihinde tekrar Sözleşme imzalamışlardır. İşbu bildirim ile uzatılan döneme ilişkin olarak imzalanan Sözleşme'ye menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talep edilmektedir.

G.1. İlgili Teşebbüsler

G.1.1. Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (GARANTİ)

(5) 1946 yılında kurulan GARANTİ, kurumsal bankacılık, ticari bankacılık, KOBİ bankacılığı, ödeme sistemleri, bireysel bankacılık ve yatırım bankacılığı dahil bankacılık

sektörünün birçok alanında faaliyet gösteren özel bir mevduat bankasıdır. Hisselerinin¹ %49,85'ine BBVA'nın (Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, S.A.) sahip olduğu GARANTİ Aralık 2018 itibarıyla aktif büyüklüğe göre Türkiye'nin en büyük dördüncü bankasıdır².

G.1.2. Denizbank A.Ş. (DENİZBANK)

- (6) 1938 yılında Türk denizcilik sektörüne finansman sağlamak üzere kurulan ve bankacılık sektöründe faaliyet gösteren DENİZBANK, 2012 yılında, Rusya'nın en büyük devlet bankası olan Sberbank of Russia'nın çatısı altına girmiştir.

G.2. İlgili Pazar

G.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (7) Bildirim konusu Sözleşme, tarafların kredi kartları alanındaki faaliyetlerine ilişkindir. Sözleşme ile DENİZBANK, "Bonus" marka ve logosuyla kart ihraç edebilecek; bu kartlarla müşterilerine mevcut Bonus Kart üye işyerlerinde taksitli alışveriş ve ödül kazanma imkanı tanıyabilecektir. Ayrıca yapacağı üye işyeri sözleşmeleri ile DENİZBANK ve GARANTİ kredi kartlarının kullanılacağı üye işyeri ağını genişletebilecektir. Bu sebeple ilgili ürün pazarı; yapısında birçok ticari firma bulunduran, ilgili firmalara daha fazla müşteri potansiyeline ulaşma olanağı sağlayan, kredi kartı müşterilerine de nakit kullanmaksızın ödeme aracı ve bir tek kartla birden fazla firmanın taksit ve ödül kazanma avantajlarından yararlanma olanağı sunan "çok markalı kredi kartı ihracı ve üye işyeri edinme pazarı" olarak belirlenmiştir.

G.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (8) Taksitli alışveriş ve ödül biriktirme imkanı sağlayan çok markalı kredi kartlarının yapı ve nitelik itibarıyla tüm ülke sınırları içinde benzerlik gösterdiği, ülke genelinde pazarlandığı ve kullanılabildiği hususları ile geçmiş Kurul kararları dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar "Türkiye" şeklinde tespit edilmiştir.

G.3. Bildirime Konu Sözleşmeye Dair Tespitler

- (9) Sözleşme ile; GARANTİ'nin uluslararası kart kuruluşlarıyla imzalamış olduğu lisans sözleşmeleri çerçevesinde çıkarmakta olduğu ve işyerlerinden taksitli mal ve/veya hizmet satın alma, alışverişlerde para yerine kullanılabilen ödül (bonus) kazanma, kazanılan bonusları uygulamaya dahil işyerlerinde mal ve/veya hizmet satın almak için kullanma imkanları tanıyan, GARANTİ tarafından kurulan ve işletilen Bonus Kredi Kartı programının ve bu programın parçalarının DENİZBANK tarafından da kullanılabilmesi ve bu kullanım esnasında tarafların hak ve yükümlülüklerinin, uygulama esaslarının ve hizmet standartlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.
- (10) Yapılan bildirimde, anılan Sözleşme ile DENİZBANK'ın;
- Müşterilerine, GARANTİ'nin Bonus Kart hamillerine sağlanan avantajlara ve özelliklere sahip kredi kartını, kendi isim ve logosunu kullanmak suretiyle basabileceği, pazarlayabileceği, operasyonel hizmetlerini vermeye devam edeceği,
  - GARANTİ ve GARANTİ'nin yetkilendirdiği üçüncü kişilerce (Başvuru tarihi itibarıyla bu bankalar; ING Bank A.Ş. [INGBANK], Şekerbank T.A.Ş. [ŞEKERBANK], Türk Ekonomi Bankası A.Ş. [TEB], Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş. [TFKB], Alternatifbank A.Ş. [ALTERNATİFBANK], ICBC Turkey Bank A.Ş. [ICBCBANK] ve Fibabanka A.Ş. [FİBABANK] olup, hepsi birlikte

¹ Geri kalan hisseleri bireysel ve kurumsal yatırımcılara aittir.

² Türkiye Bankalar Birliğinin verilerine göre.

“Platform Bankaları” olarak anılacaktır.) oluşturulan ağ içerisindeki üye işyerleri ile başkaca bir sözleşme imzalamaksızın kendisi tarafından çıkartılan Bonus kredi kartlarının da taksit yapma, ödül kazanma vb. avantajları sağlayacak şekilde, ağ içerisinde kabul edilmesi ve işlem görmesi hakkına sahip olacağı ve kendi üye işyeri ağını oluşturmak amacıyla herhangi bir yatırım maliyetine katlanmayacağı,

- Bonus Kart'ın piyasadaki bilinirliğinin ve mevcut ürün özelliklerinin avantajından faydalanacağından yeni bir ürün yaratmanın getireceği reklam ve yatırım harcamalarından çok büyük ölçüde tasarruf edeceği,
- Üye işyeri ağını genişletmek amacı ile gerekli POS terminali yatırımına katlanmayacağı, POS terminallerinin bonus kazandırma/kullandırma, taksit yapma imkanına sahip olması için yazılım maliyeti ile karşılaşmayacağı,
- Sözleşme süresince GARANTİ'nin gerçekleştireceği kampanya ve dilediği takdirde bilinirlik amaçlı reklam maliyetlerine katkı sağlayacağı ve kendi kart hamilleri de bu kampanyadan yararlanmasına rağmen bu kampanyaların duyurulması için yapılacak reklam maliyetlerinden de tasarruf sağlayacağı,
- Sözleşme'de taraflara getirilen, POS terminallerini uluslararası kredi kartı kuruluşlarınca belirlenen EMV 2000 standartlarını ve gelecekte belirlenecek EMV akıllı kart standartlarını destekleme yükümlülüğü neticesinde, her iki tarafın POS terminallerinin standardını yükselteceği ve tüketicilere daha kaliteli ve güvenli hizmet verilebileceği

belirtilmektedir.

- (11) Bildirim Formunda ayrıca, DENİZBANK'ın sağladığı bu tasarruflar ile müşterilerine daha ucuz maliyetli bir hizmet vereceği, tüketicilerin karşı karşıya kalabileceği maliyetleri tüketicilere yansıtmayabileceği, dolayısı ile uygulamanın tüketicilere bu yönü ile de fayda sağlayabileceği ifade edilmektedir. Bildirim Formunda Sözleşme'ye konu uygulamanın, daha önce aşağıdaki tabloda yer verilen taraflarla tekrarlandığı, dolayısıyla tabloda yer alan geçmiş sözleşmeler ile paralellik arz ettiği belirtilmiştir.

Tablo-1: Platform Bankalarına Verilen Muafiyet Kararları

Taraflar	Sözleşme İmza Tarihi	Kurul Karar Tarihi	Kurul Karar Sayısı
GARANTİ-DENİZBANK	31.12.2002	22.07.2004	04-89/639-158
GARANTİ-TEB	02.08.2006	14.09.2006	06-63/861-251
GARANTİ-ŞEKERBANK	01.03.2007	18.10.2007	07-79/983-381
GARANTİ-DENİZBANK (2. dönem yenileme)	16.01.2008	24.07.2008	08-47/665-259
GARANTİ-İNGBANK	17.06.2008	13.04.2009	09-14/316-80
GARANTİ-BURGANBANK ³	26.11.2009	05.08.2010	10-52/961-336
GARANTİ-ALTERNATİFBANK	23.12.2010	05.08.2010	10-52/961-336
GARANTİ-TEKSTİLBANK (ICBC)	30.04.2012	30.04.2014	14-16/296-127
GARANTİ-TEB (2. dönem yenileme)	18.12.2012	05.08.2015	15-33/482-149
GARANTİ-FİBANK	01.04.2013	19.02.2014	14-07/149-64
GARANTİ-İNGBANK (2. dönem yenileme)	01.10.2013	07.08.2014	13-26/524-232
GARANTİ-DENİZBANK (3. dönem yenileme)	07.03.2013	08.01.2015	15-02/9-7
GARANTİ-ŞEKERBANK (2. dönem yenileme)	11.07.2013	28.12.2016	16-45/723-326
GARANTİ-TFKB	09.05.2014	08.08.2018	18-27/449-219
GARANTİ-BURGANBANK	29.07.2015	08.08.2018	18-27/448-218
GARANTİ-TEB (3. dönem yenileme)	26.07.2016	08.08.2018	18-27/447-217

³ GARANTİ ile BURGANBANK A.Ş. arasında imzalanmış olan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi, tarafların ortak mutakabati ile 30.03.2018 tarihinde sona erdirilmiştir.

- (12) Yukarıdaki tabloda yer verilen sözleşmeler ile söz konusu programın bütünlüğünün sağlanması ve GARANTİ'nin bugüne kadar oluşturduğu marka standartları ve teknik standartların korunması ile kart hamillerine verilecek hizmetin asgari seviyesinin belirlenmesi amacıyla birtakım ilkelerin düzenlendiği belirtilmiştir. Ayrıca bu düzenlemelerin tarafların ticari özgürlüklerini kısıtlamadığı, Bonus Kredi Kartı Programı'nın işletimi ile ilgili olarak alacakları kararların ve yapacakları uygulamaların, başta her iki tarafa ait Bonus Kart hamilleri arasında ayırım yapılmaması olmak üzere, özellikle tüketici yararı ve mevcut marka standartları ile teknik standartların korunması amacıyla tarafların uygulamalarını belli bir standarda bağlama hedefi taşıdığı ifade edilmiştir.
- (13) Taraflar, Sözleşme kapsamında gerçekleştirecekleri faaliyetlerle ilgili olarak;
- Kendi Bonus Kart hamillerine tanıdıkları avantajları diğer tarafın Bonus Kart hamillerine de tanıma,
  - Program kapsamında kullanılacak olan DENİZBANK POS terminallerini minimum standartlara bağlama,
  - Bir tarafça çıkartılan Bonus Kart'ın diğer tarafça veya Platform Üyeleri'nce çıkartılan Bonus özellikli kartlara oranla daha cazip hale getirecek veya bu şekilde olduğu izlenimini verecek reklam, tanıtım yapmama,
  - Gerek Web üyeleri gerekse Web üyeleri dışındaki işyerlerinden yapılan harcamalarda kart hamillerine tanınacak minimum avantajları belirleme,
  - Marka kullanımını belirli standartlara bağlama

hususlarında mutabık kalmışlardır. Söz konusu düzenlemelerin amacının Bonus Kredi Kartı Programı'nın işletimi sırasında tarafların alacakları ticari kararların bir kısmını kriterlere bağlamak ve "Bonus" markasını ön plana çıkartarak markanın standartlarını ve Bonus Kredi Kartı Programı'nın bütünlüğünün ve marka imajının korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiştir.

- (14) Bildirim konusu Sözleşme'nin bundan önceki sözleşmelerden farkı; Kurulun 07.09.2017 tarih ve 17-28/462-201 sayılı kararı (karar) sonucunda sözleşmelerde yapılması gereken değişiklikten kaynaklanmaktadır. Söz konusu karar ile Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmeleri'nde yer alan ve ödeme kuruluşlarının Bonus platform üyesi bankalarla anlaşmak suretiyle Bonus platformuna erişimlerini yasaklayan hükümlerin sözleşmelerden kaldırılması ve platform üyesi bankaların üye işyeri edinimi faaliyetlerinde ödeme kuruluşları ile anlaşma yapıp yapmama konusunda bireysel karar alma serbestisinin sağlanması öngörülmüş olup, bu noktada, ilgili kararda platforma kabul edilecek üye işyerlerine yönelik şartlara ilişkin olarak bir kural değişikliği öngörülmemiştir.
- (15) Bu kapsamda, söz konusu karardaki hükümlere göre Sözleşme tadil edilmiş ve Web üyesi yapılan ödeme kuruluşları ile ilgili olarak DENİZBANK'ın;
- GARANTİ ile imzaladığı Sözleşme kapsamında kabul ettiği "Marka Kullanım Kılavuzu" ve kurallarının sözleşme imzaladığı ödeme kuruluşları için de geçerli olacağını ve ödeme kuruluşları ile imzalayacakları sözleşmelerde bu kurallara da yer vermeyi,
  - Ödeme kuruluşları ve ödeme kuruluşlarının hizmet verdikleri işyerlerinin halen yürürlükte olan "Türkiye Bankalar Birliği POS Cihazları, Banka Kartları veya Kredi Kartlarının Amaç Dışı Kullanım Hallerinin Belirlenmesi Hakkında Mesleki Tanzim Kararı" kapsamında işlem tesis etmesi amacıyla söz konusu kararda belirtilen

düzenlemelere uygun davranılmasını temin etmeye yönelik kurallara, ödeme kuruluşları ile imzalanacak olan sözleşmelerde yer vermeyi,

- Visa/Mastercard gibi kuruluşlarla imzaladıkları lisans sözleşmelerinde yer alan düzenlemelere ve özellikle ödeme kuruluşlarına özgü hususlar hakkında bu kuruluşları bilgilendirmeyi ve bu düzenlemelere uygun davranmalarına ilişkin kurallara yer vererek uygulanmasını sağlamayı

kabul ve taahhüt ettiği belirtilmiştir.

G.4. Değerlendirme

G.4.1. 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi Açısından Değerlendirme

- (16) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde "*Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar hukuka aykırı ve yasaktır.*" hükmü yer almaktadır. GARANTİ ve DENİZBANK, bankacılık hizmetleri ve ilgili ürün pazarı olarak belirlenen çok markalı kredi kartı ihracı ve üye işyeri edinme pazarlarında birbirlerine rakip durumda faaliyet yürütmektedirler. Bu çerçevede, aynı piyasada faaliyet gösteren ve birbirine rakip olan iki teşebbüsün kredi kartı programını paylaşmak üzere akdettikleri sözleşmenin rekabeti kısıtlayıcı hükümler içerip içermediğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (17) Sözleşme'nin uygulama esaslarını düzenleyen 5. maddesi ile DENİZBANK tarafından Bonus kredi kartı hamillerine yönelik yapılacak kampanyalara, reklam ve tanıtım faaliyetlerine getirilen kısıtların, DENİZBANK tarafından verilecek bonus oranlarına yönelik kısıtlamaların ve ayrıca kart uygulamalarının, müşterilere verilecek bonusların, sağlanacak avantajların sahip olacağı özelliklerin tespit edilmesinin rekabeti sınırlayıcı nitelikte olduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu, dolayısıyla Sözleşme'ye menfi tespit belgesi verilemeyeceği kanaatine ulaşılmıştır.

G.4.2. 2002/2 Sayılı Tebliğ Açısından Değerlendirme

- (18) Birbirine rakip durumda bulunan GARANTİ ve DENİZBANK bankacılık hizmetleri ve ilgili ürün pazarı olarak belirlenen çok markalı kredi kartları ihracı ve üye işyeri edinme pazarında faaliyet yürütmektedir. 2002/2 sayılı Tebliğ'de rakip teşebbüsler arasında yapılan dikey anlaşmaların Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamayacağı belirtilmektedir. Bu nedenle, söz konusu Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanmasının mümkün olmadığı sonucuna varılmaktadır.

G.4.3. Bireysel Muafiyet Açısından Değerlendirilme

- (19) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olan anlaşma, uyumlu eylem ve kararlar, aynı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasındaki koşulların tamamının varlığı halinde 4. maddenin uygulanmasından muaf tutulabilmektedir. 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında muafiyetin koşulları şu şekilde sayılmıştır:

"(a) Malların üretim veya dağıtımını ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,

(b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,

(c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,

(d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan daha fazla sınırlanmaması."

a) Malların Üretim veya Dağıtımı ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

- (20) Muafiyet incelemesinde ele alınan olumlu şartlardan ilki, malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmelerin sağlanması olup, bu hüküm çerçevesinde hangi hallerin ekonomik yarar olarak kabul edileceği mevcut sistemin özelliklerine göre değişmektedir. Kısacası etkinlik kazanımı olarak ifade edilebilen dağıtımda, üretimde vb. alanlarda ekonomik/teknik gelişme ve kazanımlar, üretim ve dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, kalitenin artırılması, malın arzında devamlılığın sağlanması, yeni piyasalara girişin kolaylaştırılması ve yeni ürünlerin ya da üretim tekniklerinin bulunması gibi çeşitli görünümler arz etmektedir. Bu kapsamda rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın muafiyet korumasından faydalanabilmesi için öncelikle rekabet üzerindeki olumsuz etkisini bertaraf edebilecek düzeyde bir etkinlik kazanımı sunabilmesi gerekmektedir.
- (21) Sözleşme ile DENİZBANK tarafından çıkartılan kartlar, DENİZBANK'ın anlaşma imzalamadığı Platform Bankaları'nın üye işyerlerinde de taksit yapma ya da kazanılan ödüllerin kullanılması imkanına sahip olmaya devam edecektir. Böylelikle DENİZBANK yeni üye işyeri anlaşmaları yapmasa dahi kredi kartı kullanıcılarının, diğer platform bankaları müşterilerine sağlanan imkan ve kolaylıklardan yararlanması mümkün olacaktır. Bu çerçevede DENİZBANK'ın kredi kartı kullanıcılarına yönelik hizmetinde iyileşme sağlanacağı anlaşılmaktadır. Diğer yandan söz konusu Sözleşme, çok markalı kredi kartları hizmetinin sunulmasında gelişme ve iyileşme sağlanması amacına dolaylı olarak da hizmet etmektedir. Sözleşme çerçevesinde DENİZBANK altyapı yatırımlarını artırmak yerine Bonus'un mevcut geniş ağından faydalanmakta, yeni POS terminali yatırım, bakım ve onarım maliyetini üstlenmemekte ve mevcut ağa isterse yeni üye işyerleri eklemek suretiyle faaliyet göstermektedir. Bu anlamda Sözleşme ile birlikte bir bakıma DENİZBANK ölçek ekonomisinden faydalanmaktadır. Dolayısıyla, elde ettiği maliyet faydasını söz konusu hizmetlerin sunumunun iyileştirilmesi ve/veya geliştirilmesi yönünde kullanması beklenmektedir.
- (22) Sonuç olarak Sözleşme'nin, kart kabul ve üye işyeri edinme hizmetlerinin sunumunda etkinlik kazanımı sağladığı ve 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki koşulun karşılandığı kanaatine ulaşılmıştır.

b) Tüketicinin Yarar Sağlanması

- (23) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmanın muafiyet alabilmesi için Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde koşul olarak getirilen mal ve hizmet sunumunda gelişme, iyileşme veya ekonomik ve teknik gelişmelerden tüketicinin de faydalanması gerekmektedir. Tüketicinin sağladığı faydanın ölçülmesi ve değerlendirilmesinde, fiyatlarda yaşanan düşüş, satış sonrası hizmetlerde artan etkinlik, ürün çeşitliliği, tüketicinin ürüne daha kolay ulaşımı, mal arzında devamlılık gibi unsurlar dikkate alınmaktadır.
- (24) Bildirime konu Sözleşme vasıtasıyla kredi kartları pazarında DENİZBANK kredi kartı hamillerinin çok markalı kredi kartı hizmetinin sağladığı avantajlardan yararlanması yoluyla tüketicilerin güvenli hizmet almaları ve yaygın bir üye işyeri ağına sahip olan Bonus'un sağladığı ödül/puan uygulamasından faydalanmaları sürdürülmüş olmaktadır. Bu çerçevede, DENİZBANK müşterilerinin Türkiye'nin en yaygın üye işyeri ağlarından birine dahil olarak alışveriş yapma imkanına sahip olmaları tüketici yararı açısından dikkate alınmalıdır.
- (25) Bunun yanı sıra, DENİZBANK müşterileri için ürün çeşitliliği artmakta, ürüne daha kolay ulaşılma imkânı devam ettirilmektedir. Ayrıca DENİZBANK bu sözleşme ile sağladığı

yatırım, maliyet, fiyat, insan kaynağı avantajlarını daha iyi hizmet sunabilmek için diğer hizmetlere ayırabilecek ve kart hamilleri bundan etkin hizmet almak ve bu hizmeti, düşen maliyetler sayesinde ucuza almak imkanına sahip olabilecektir. Böylece, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında sayılan ikinci koşulun da karşılandığı anlaşılmıştır.

c) İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

- (26) Muafiyet kararı verilmesinde aranan bu ilk olumsuz şarta göre, muafiyete konu anlaşma ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasına neden olmamalı, bir başka deyişle sağlanan ekonomik gelişme veya fayda ile tüketicinin bundan yarar sağlaması rekabetin ortadan kaldırılması sonucunda elde ediliyor olmamalıdır. İlgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkıp kalkmadığı değerlendirilirken dikkate alınması gereken başlıca hususlar pazarda halihazırda giriş engellerinin olup olmadığı, hâkim durumda olan bir teşebbüsün bulunup bulunmadığı, dikey anlaşmalar aracılığıyla giriş engeli yaratılıp yaratılmadığı, pazarın yapısı, tüketici tercihlerinin ne ölçüde kısıtlandığı olarak sıralanabilir.
- (27) Aşağıdaki tabloda tarafların kredi kartı ciroları ve üye iş yeri ciroları bazındaki pazar paylarına yer verilmektedir.

Tablo-2: Tarafların Kredi Kartı Ciroları (Milyon TL) ve Üye İş Yeri Ciroları (Milyon TL) Bazında Pazar Payları (%)

		KREDİ KARTI			ÜYE İŞYERİ ve ATM		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018
GARANTİ	Toplam Ciro	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Pazar Payı	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
DENİZBANK	Toplam Ciro	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Pazar Payı	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (28) Tablo-2 incelendiğinde GARANTİ ve DENİZBANK'ın toplam pazar paylarının 2018 yılı itibarıyla kredi kartı cirosu bakımından %(.....); üye işyeri ve ATM cirosu bakımından ise %(.....) civarında olduğu görülmektedir. Tarafların son üç yıldaki kredi kartı ve üye işyeri-ATM ciroları bazındaki pazar payları incelendiğinde çok büyük bir değişiklik olmadığı anlaşılmaktadır. Bu açıdan pazar paylarındaki değişikliklerin, ilgili pazarın önemli bir bölümündeki rekabeti olumsuz etkilemesi beklenmemektedir.
- (29) Ayrıca, benzer anlaşmalar 2002 yılından beri yapılmakta olup, halihazırda ilgili pazardaki rekabet, irili ufaklı bankaların birbirleriyle olan rekabetlerinden çıkıp, pazarda öne çıkan World, Bonus, Axess, Maximum gibi kart sistemleri arasındaki rekabete dönüşme sürecini tamamlamaktadır. Küçük ölçekli bankalar ise bu tür anlaşmalar sayesinde bu sürece dahil olma imkanına kavuşmaktadır. Bununla beraber, küçük ölçekli bankaların benzer anlaşmalarla birden çok markalı kartı aynı anda çıkarabildikleri de görülmektedir. Bu nedenle, bildirim konu anlaşma sonucunda ilgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmayacağı ve bireysel muafiyetin üçüncü koşulunun da karşılandığı kanaatine varılmıştır.

d) Rekabetin (a) ve (b) Bentlerindeki Amaçların Elde Edilmesi İçin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması

- (30) Bir anlaşmanın bireysel muafiyet alabilmesi için gerekli son koşul, ilk iki olumlu koşuldaki yararların elde edilmesi için daha az rekabeti sınırlayıcı bir alternatifin söz konusu olmamasıdır. Bu koşul atındaki değerlendirmelerde sözleşmenin genel olarak ve

rekabeti kısıtlayıcı hükümlerinin elde edilecek faydaların sağlanması için zorunlu olup olmadığı ve süresi dikkate alınmaktadır.

- (31) Bildirim Formunda Sözleşme ile amaçlananın, teşebbüslerin üye işyeri ve kart kullanıcılarının sayısını artırmak ve bu yolla rakipler ile daha etkin rekabet edebilmek olduğu belirtilmektedir. Bunun yanı sıra bildirimde, Sözleşme’de yer alan uygulama esasları, hizmet standartları, iletişim ve marka standartlarına ilişkin hükümlerin GARANTİ’nin marka imajının korunması amacıyla kaleme alındığı ifade edilmektedir. Bu çerçevede, söz konusu hükümlerde yer alan kısıtlamalar ortaya çıkan yararlar kıyaslandığında Sözleşme’nin rekabeti zorunlu olandan fazla kısıtlamadığı ve bireysel muafiyetin son koşulunun da sağlandığı kanaatine varılmıştır.
- (32) Yapılan değerlendirmeler ışığında, Sözleşme’nin, 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesindeki şartları taşıması nedeniyle bireysel muafiyetten yararlanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (33) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
- Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ile Denizbank A.Ş. arasında imzalanan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi’ne, 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında olması nedeniyle, aynı Kanun’un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilemeyeceğine OYBİRLİĞİ ile,
  - Söz konusu Sözleşme’nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanamadığına OYBİRLİĞİ ile,
  - Bildirime konu Sözleşme’ye, 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesinde sayılan koşulların tümünü sağlaması nedeniyle, bireysel muafiyet tanınmasına OYÇOKLUĞU ile
- gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere karar verilmiştir.

Rekabet Kurulunun 13.06.2019 Tarih ve 19-21/313-137 Sayılı Kararına

Karşı Oy Gerekçesi

Kurulun, 13.06.2019 tarih ve 19-21 sayılı toplantısında görüşülen; Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ile Denizbank A.Ş. arasında akdedilen Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun uyarınca menfi tespit belgesi verilmesi, bu talebin kabul görmemesi halinde ise ilgili sözleşmeye bireysel muafiyet tanınması talebine yönelik olarak düzenlenen rapor ve neticesinde; Kurulca 4054 sayılı Kanunun 5. maddesi uyarınca mezkur sözleşmeye, “bireysel muafiyet” tanınması kararına katılmam aşağıdaki gerekçelerle mümkün olmamıştır.

Düzenlenmiş olan raporda bildirim konu sözleşmeye, 4054 sayılı Kanunun 8. maddesi uyarınca “menfi tespit belgesi” verilemeyeceği ve 2002/2 sayılı Tebliğ uyarınca da “grup muafiyeti”nden yararlanamayacağı ifade olunduktan sonra “bireysel muafiyet” açısından değerlendirilmesi yapılmıştır.

Kanunun 5. maddesinin ilk şartı olan malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik ve teknik gelişmenin sağlanması koşulu incelenmiştir. Raporda, imzalanan sözleşme ile Bonus üye işyeri ağı

Denizbank'ın yeni bir yaygın üye işyeri ağı oluşturmaya gerek kalmaksızın Platform Bankaları'nın oluşturduğu üye işyeri ağını kullanma imkanına erişeceğinden bahsedilmektedir. Denizbank'ın yeni üye işyeri anlaşmaları yapmasa dahi belirtilen işyeri ağından faydalanarak güçlü bir marka ile beraber çok markalı kredi kartları piyasasındaki pazar payını artırabileceğini böylelikle genişleyen üye işyeri ağı sayesinde daha kolay müşteri çekebileceği ve üye işyeri pazarındaki cirosunun yanı sıra kart kullanıcılarından elde ettiği ciroyu da artırabileceği ifade edilmektedir.

Ayrıca raporda, sağlanacak etkinlik kazanımları olarak Denizbank'ın altyapı yatırımlarını arttırmak yerine Bonus'un mevcut geniş üye işyeri ağından faydalanmasıyla yeni POS terminali yatırım, bakım ve onarım maliyeti üstlenmeyeceği, bu terminallerin yönetimi için gerekli insan kaynağı maliyetine maruz kalmayacağı ve mevcut ağa isterse yenilerini ekleyebileceği böylelikle Denizbank'ın ölçek ekonomisinden faydalanabileceği hususları belirtilmiştir.

Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Tebliğ'in (22) nolu paragrafında da belirtildiği gibi "Rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın muafiyet korumasından faydalanabilmesi için öncelikle rekabet üzerindeki olumsuz etkisini bertaraf edebilecek düzeyde malların üretim veya dağıtımını ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması şeklinde ortaya çıkacak bir kazanım sunabilmesi gerekmektedir." Söz konusu etkinlik kazanımlarının da objektif olması gerekip tarafların sübjektif bakış açıları ile değerlendirilmemesi gerekmektedir.

Raporda ifade olunan ve sağlandığı iddia edilen etkinlik kazanımları objektif olarak değerlendirildiğinde tamamen Denizbank'ın sözleşme sonrası elde edeceği kazanımlardır. Söz konusu şartın gerçekleşip gerçekleşmediğinin değerlendirilmesinde önemli olan oluşacak etkinlik artışından, sözleşme tarafları olan teşebbüslerin menfaat veya fayda sağlaması değil Kanunun 5. maddesinin gerekçesinde de ifade edildiği üzere "ekonomi üzerinde olumlu etkiler" doğurmasıdır. Başka bir deyişle objektif anlamda ekonomiye somut bir katkı sunmaları arzu edilmektedir. Mezkur iki banka arasında akdedilecek sözleşme sonrası ortaya çıkacak etkinlikler ile ülke ekonomisine sağlanacak yararın ötesinde sadece taraflara menfaat sağlanmış olunmaktadır.

Bireysel muafiyetin 3. şartı olan ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması hususuna yönelik raporda; sözleşmenin tarafları olan Garanti Bankası ve Denizbank'ın kredi kartı ciroları ve üye işyeri ciroları bazındaki pazar paylarına yer verilmiştir. Mezkur iki bankanın toplam pazar paylarının 2018 yılı itibarıyla kredi kartı cirosu bakımından %(...); üye işyeri ve ATM cirosu bakımından ise %(...) civarında olduğundan bahisle tarafların son üç yıldaki söz konusu pazar payları incelendiğinde, çok büyük bir değişiklik olmadığından ilgili pazarın önemli bir bölümündeki rekabetin olumsuz etkilenmediği değerlendirilmiştir.

Halbuki raporda da ifade olduğu üzere Garanti Bankası ve Denizbank arasında imzalanan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi sadece iki banka ile sınırlı değildir. Garanti Bankası, Bonus Sözleşmesi'ni ING Bank A.Ş., Şekerbank T.A.Ş., Türk Ekonomi Bankası A.Ş., Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş., Alternatifbank A.Ş., ICBC Turkey Bank A.Ş. ve Fibabanka A.Ş. ile farklı tarihlerde imzalamış ve bu bankalarda bu program dahilinde halen hizmet vermektedirler. Dolayısıyla raporda ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması şartı değerlendirilirken

19-21/313-137

program dahilinde belirttiğimiz diğer bankaların da pazardaki gerek kredi kartları gerekse de üye işyeri ve ATM ciroları bazında pazar paylarının dikkate alınması gerekmektedir. Muhtemeldir ki; söz konusu bu bankaların pazar payları toplamı da dikkate alınmış olsa idi piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkıp kalkmadığına yönelik olarak Kurul'a, daha sağlıklı bir değerlendirme yapma imkanını sunulmuş olunacaktı. Eksik yapıldığını düşündüğüm bu değerlendirmeler çerçevesinde üçüncü şartın da sağlanmadığı kanısındayım.

Sonuç olarak bir anlaşmanın bireysel muafiyetten yararlandırılması için raporda irdelenen faydaların mevcut olup olmadığının yalnızca tarafların bakış açısıyla subjektif değil, taraflar dışındaki kişilerin de bakış açısıyla objektif olarak değerlendirilmesi gerektiği düşüncesiyle söz konusu sözleşmeye, "bireysel muafiyet" tanınmasının mümkün olmayacağı değerlendirmesiyle çoğunluk görüşüne katılamamaktayım.

Ahmet ALGAN

Kurul Üyesi